Hrdinové znovu v akci: České válečné veterány na oslavy Dne D nečekaně přepravily vrtulníky spojenců

12.6.2024 - Robert Speychal | Ministerstvo obrany ČR

Letošní oslavy Dne D nebyly výjimečné jen tím, že připomínaly už osmdesát let od slavného vylodění. Pro množství pamětníků tohoto klíčového historického okamžiku se jednalo o poslední příležitost projít se po plážích v Normandii, a tak se toho chopili s vervou sobě vlastní. Někdo se oženil, jiný naposledy seskočil padákem. A někdo přilétl vrtulníky dvou spojeneckých států prakticky až na oslavu… Mluvíme o českých druhoválečných veteránech: Jiřím Kafkovi a Charlesi Strasserovi, kteří byli pozváni na slavnostní ceremoniál francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem.

Ministerstvo obrany ČR umožňovalo našim druhoválečným veteránům účastnit se oslav osvobození v Normandii každých pět let. Nejinak tomu bylo i letos. „Naši druhováleční veteráni si zaslouží být součástí těchto oslav, proto jsem tuto cestu ráda podpořila," prohlásila ministryně obrany Jana Černochová. Čas je však neúprosný, a tak v tomto roce zbyla poslední dvojice hrdinů, kteří se aktivně zapojili do bojů za svobodu. Jiří Kafka, příslušník 311. bombardovací perutě, který oslavil v květnu sté narozeniny, se na cestu do Normandie velice těšil. Zároveň to měla být příležitost znovu se setkat s hrdinou bitvy u Dunkerque, Charlesem Strasserem.

Jiří Kafka s manželkou odlétl na oslavy 5. června po poledni z letiště v pražských Kbelích v doprovodu ředitele Vojenského historického ústavu Praha brigádního generála Aleše Knížka, ředitele odboru pro válečné veterány a válečné hroby plukovníka Roberta Speychala, Petra Chmátala, ředitele Ústavu leteckého zdravotnictví a Jany Zoufalé, hlavní sestry Domova Vlčí mák. Tím pro všechny začala neuvěřitelná cesta plná zvratů a nečekaných překvapení.

„Po přistání na ostrově Jersey, kde se k nám přidal Charles Strasser, který zde žije, jsme obdivovali na letištní ploše pro nás neznámé transportní helikoptéry Merlin, aniž bychom tušili, jak blízce se s nimi hned druhý den seznámíme," říká plukovník Robert Speychal. Ráno se ukázalo, že letadlo, kterým výprava přiletěla, má závadu na motoru. „Podobné věci se u letadel stávají. Nešlo o nic vážného, ale oprava by zabrala nějaký čas. Bylo tedy jasné, že slavnostní ceremoniál už nestihneme," dodává.

Nečekaný zvrat do beznadějné situace vnesl kapitán českého letounu major Danko. Se slovy: „Přece tady naše veterány nenecháme, vždyť je to možná naposledy," přišel s návrhem požádat kolegy z Royal Navy o pomoc při přepravě do Caen zmiňovanými vrtulníky britského námořnictva z 845. námořní letecké perutě „Junglies", speciální jednotky určené pro obojživelné operace Royal Marines. A tak se spustila ojedinělá operace našeho spojence v NATO, která byla motivována nejen obrovským respektem k válečným veteránům, ale i odhodláním jim pomoci.

Po získání všech potřebných povolení a souhlasu Jiřího Kafky a Charlese Strassera, již odletu do Caen nic nebránilo. Jiří Kafka během čekání v odletovém terminálu s úsměvem pronesl, že letět s královským letectvem bude po letech skvělý zážitek. Tím ovšem dramatické události toho dne neskončily.

Vzhledem k tomu, že se přílet do Caen zpozdil, autobus, který měl českou výpravu dovézt na

ceremonii, odjel k jinému využití. Francouzská strana reprezentována prefekturou Calvados však připravila náhradní řešení. Zanedlouho část výpravy včetně obou veteránů odlétla dalšími vrtulníky: tentokrát francouzského četnictva a záchranářů. Další část výpravy vyrazila auty hasičů a záchranné služby.

Po přistání pár kilometrů od slavné pláže se v doprovodu policejních motocyklů všichni společně přepravili na místo oslav, vytouženou pláž Omaha. I přes výchozí situaci v ranních hodinách se nakonec vše podařilo a čeští veteráni se zařadili mezi své kolegy z jiných spojeneckých armád z dalších částí světa, ať už se jednalo o USA, Velkou Británii, Kanadu či Francii. Jiří Kafka se dokonce setkal s Hewitt B. Gomezem, americkým letcem, který stejně jako on létal na Liberatoru.

Celou cestu Jiřího Kafku doprovázela jeho manželka paní Helena Machačová, která s úsměvem při ceremoniálu dodala: „Dceři říkám, že za nimi nemůžeme jet do Mariánek, protože je to na Jirku daleko, vrtulníkářům z Náměšti říkám, že do vrtulníku už nenastoupíme – a teď tady vesele lítáme nad Atlantikem… a helikoptérou četnictva nad sladkou Francií. Teď už do těch Mariánek budeme muset, dcera mi to už psala.“

Tím tento příběh ještě nekončí. Veterány čekala ještě cesta zpět na ostrov Jersey a do České republiky. Pomocnou ruku pro návrat domů poskytl prezident České republiky Petr Pavel se svým týmem, kteří okamžitě nabídli volná místa na palubě vládního speciálu.

Závěrem se patří poděkovat všem, kteří se zasloužili o úspěch této cesty. Nadporučík Powell z Royal Navy řekl po úspěšném přistání: „Byli v dobré společnosti, přiletěli na stejné letiště spolu s hlavami států. Bylo krásné tyto lidi potkat a usnadnit jim cestu.“

https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/hrdinove-znovu-v-akci:-ceske-valecne-veterany-na-oslavy-dne-d-necekane-prepravily-vrtulniky-spojencu--251842